

Never take it for granted!

K. Hoppenbrouwers · M. M. Boere-Boonekamp · H. Raat

Published online: 24 May 2019

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2019

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) luidde 2019 in met een rapport getiteld *Ten threats of global health in 2019*. Opmerkelijk hierin is dat naast onder meer luchtverontreiniging en gebrekkige organisatie van eerstelijnsgezondheidszorg, ook *vaccine hesitancy* expliciet wordt genoemd. De WHO omschrijft vaccine hesitancy als de aarzeling of weigering om zich (ondanks de beschikbaarheid van vaccins) te laten vaccineren.

Slechts enkele weken later werd in de nationale en internationale pers ruim aandacht besteed aan de snelle verspreiding van mazelen in Europa en de Verenigde Staten. In de Vlaamse kwaliteitskrant *De Standaard* is sprake van mazelen die zich ‘verspreiden ... als een lopend vuurtje’ en de Nederlandse NRC schrijft: ‘Meer Nederlanders met mazelen door uitbraken in Europa’. In februari werden in Frankrijk 188 gevallen gemeld, in Polen 178, in Tsjechië 115, in België 90 (van wie 21 in Vlaanderen). Telkens betreft het een opvallende stijging in vergelijking met de maanden ervoor. In Nederland is de toename voorlopig minder scherp – in 2019 tot 17 april twintig gevallen, wat ongeveer evenveel is als in heel 2018.

Wat is er toch mis met ons vaccinatiebeleid en het vertrouwen van de bevolking hierin? Nederland en Vlaanderen hebben in de voorbije zeventig jaar een

krachtig vaccinatieprogramma uitgebouwd, met een hoog bereik van de doelgroep en een zo sluitend mogelijke surveillance van zowel de veiligheid van de toegediende vaccins als van de effecten van vaccinatie op het voorkomen van infectieziekten. Het draagvlak bij de bevolking voor dit beleid is groot, en JGZ-professionals dragen in belangrijke mate bij tot het succes ervan.

En toch ... De meeste vaccineerbare infectieziekten zijn uit ons straatbeeld verdwenen. De bevolking heeft geen ervaring meer met de soms ernstige verwickelingen van deze aandoeningen. Dat geldt in zekere mate ook voor veel gezondheidszorgprofessionals. Tegelijkertijd worden mogelijke nevenwerkingen van vaccinatie via sociale media uitvergroot of andere aandoeningen er ten onrechte aan toegeschreven.

In verschillende Nederlandse en Vlaamse bijdragen in dit themanummer wordt inzicht gegeven in de houding van de bevolking en JGZ-professionals tegenover het nut en de veiligheid van vaccinaties, en wordt naar oorzaken en oplossingen gezocht voor het ondermaatse of dalende bereik van sommige vaccinaties. Is het een kwestie van organisatie? Of kan de communicatie beter? Beperkt het probleem zich tot specifieke doelgroepen, zoals religieuze minderheden of asielzoekers, of is er meer aan de hand? Welke maatregelen om de vaccinatiegraad te verhogen zijn elders succesvol gebleken, en op welke manier kunnen deze in onze programma's toegepast worden?

We rekenen erop dat de JGZ-professional zich met dit themanummer gesteund zal voelen bij zijn vaccinatieopdracht. Veel is bereikt, maar ... *never take it for granted!*

Karel Hoppenbrouwers, Magda Boere-Boonekamp en Hein Raat

K. Hoppenbrouwers (✉)

Centrum Omgeving en Gezondheid, Jeugdgezondheidszorg,
 Universiteit Leuven, Leuven, België
karel.hoppenbrouwers@kuleuven.be

M. M. Boere-Boonekamp

Vakgroep Health Technology and Services Research,
 Universiteit Twente, Enschede, Nederland

H. Raat

Afdeling Public Health, Erasmus MC, Rotterdam, Nederland

